

17 / 18

AARHUS
SYMFONI
ORKESTER

26.-27. OKTOBER 2017 KL. 19.30
SYMFONISK SAL • MUSIKHUSET

GADE & NIELSEN

Efterklange af Ossian

PROGRAM

NIELS WILHELM GADE (1817-1890)

Gjenklang af Ossian (1841) 14 MIN

Zion (1874) 29 MIN

- 1 Introduction (kor)
- 2 The Departure from Egypt (kor)
- 3 The Captivity in Babylon (kor)
- 4 The Return – Prophecy of the New Jerusalem (solist og kor)

PAUSE 25 MIN

CARL NIELSEN (1865-1931)

**Symfoni nr. 2, “De Fire
Temperamenter” (1902)** 32 MIN

- 1 Allegro collerico
- 2 Allegro comodo e flemmatico
- 3 Andante malincolico
- 4 Allegro sanguineo – Marziale

VARIGHED CA. 100 MIN

MEDVIRKENDE

Giordano Bellincampi
DIRIGENT

Luthando Qave
BARYTON

Aarhus Kammerkor
Cæciliakoret
Randers Kammerkor
Århus Koncertkor

Koncerten er støttet af Aarhus Symfoniorkesters Venneforening.

OM VÆRKERNE

Efterklange af Ossian

AF HJARNE FESSEL

I 2017 fejrer Aarhus Symfoniorkester Niels W. Gades 200-års jubilæum. Det gør vi ved at stille den unge Gades ambitiøse og kompromisløse gennembrudsværker over for den modne Gades mere smagfulde genrestykker. I aften skal vi høre gennembrudsværket, den dramatiske koncertouverture *Gjenklang af Ossian* over for den mere højstemte kantate *Zion*.

Vi forsøger også at se Niels W. Gade i kontekst af hans landsfæller. I aften ved at spille musik af Gades efterfølger på tronen af dansk musikliv: Carl Nielsen.

Rigtig god fornøjelse!

Gade *Gjenklang af Ossian, Op. 1*

Den romantiske musik er fuld af fantasi – ofte styret af et poetisk program eller en litterær idé. Gade var inspireret af den skotske digter James Macpherson's Ossian-digte. Ossian var en opdigtet figur – en slags nordisk Homer – som berettede om store nordiske eventyr og heltebedrifter.

Ossian-digtene kom til at danne grundlag for den ouverture som den unge Niels W. Gade afleverede som sit bidrag til Musikforeningens konkurrence om ny original orkestermusik.

*Lær mere om Niels W. Gades musikalske virke
— i vores online serie af “Baggrundshistorier”.*

WWW.AARHUSSYMFONI.DK

DESIGN & LAYOUT Jes Vang

Ligesom Ossian var en opdigtet figur forholdt Gade sig også frit til forlægget. Med mottoet *”Formel hält und nicht gebunden / unsre Kunst heißt Poesie“* på mundret nudansk noget i retning af: *”Vi er ikke bundet af regler, vores kunst er poetisk”*, kunne Gade med henførte harpeklange og kraftfulde kvad i messingblæserne fremmane en mørk og gribende nordisk storhed.

Zion, Op. 49

Ossian-ouverturen blev Gades adgangsбилет ud i verden. Musikken begejstrede både Felix Mendelssohn-Bartholdy og Robert Schumann i Leipzig, og Gade blev i en længere årrække en vigtig skikkelse i europæisk musikliv. Koncertkantaten – et kon-

certstykke for solister, kor og orkester – blev Gades nok vigtigste udtryksform.

Rækken af koncertkantater er lang: *Forårs-Phantasie, Elverskud, Kalanus* for nu bare at nævne de mest kendte. Værker hvor Gade gennem velvalgte tekster og stort anlagte kompositioner kunne fremmane en myteverden eller scener fra verdenshistorien. Om man vil: koncertmusikkens pendant til de historiske dramaer.

Kantaten *Zion* blev sammen med efterfølgeren *Psyche* til i forbindelse med at Gade blev inviteret til at komme til Birmingham i 1876 og 1882. Originalsproget i *Zion* er engelsk – men stykket findes og høres ofte med tysk tekst.

Introduction

Hear, O my flock Israel, words from the lord God.

For aloud my sayings shall be sounding, I will tell you dark and mighty words, from of old, from the bye-gone ages, of the wonders that were wrought by His arm.

He heard the groanings and cries of the children of Israel; He broke the chain of their bondage, and He brought them home for His People.

The Departure from Egypt

The lord Omnipotent hath in Egypt, in the field of Zoan, shewn unto His people His mighty power.

He clave in twain the sea, and through the deep He led them, and as a wall He gather'd the waters.

He led them on in the day-time with a cloudy pillar, and all night through with a light of fire; from out the stony rock gush'd forth at His command full-flowing rivers; manna dropp'd like the rain at His word, God's heav'nly bread was food unto all.

Like as a flock He hath gently led His people by Moses' and Aaron's hand.

The Captivity in Babylon

But then His flock forsook the commandments of God, they scorn'd the Holy One of Israel, and forgot the wonders and the works He had wrought.

God the Omnipotent cries onto the earth; from morning until evening He is calling, if we perchance may hearken.

Wasting fire before him is going, mighty thunder and tempest. God the Lord judgeth His people.

As chaff will I scatter them that forsake me, yea, like as chaff to the winds of the desert!

Hearken! I bid my servant smite them, the king out of Babylon; with the breath of my anger I desolate the land!

So He made them to fall by the heathen, and their mighty foemen bow'd them down.

The Return – Prophecy of the New Jerusalem

Yet merciful and tender is the Lord, forgiving and full of goodness; His anger doth not ever burn; He pardons sin, and forgets wickedness, and puts far away displeasure.

He doth lead gently His flock Israel, and bring them to their native land.

Merciful and tender is the Lord, forgiving, and full of goodness.

There shall come a Redeemer, a Saviour, to Zion, for the sons of Jacob, if turning and repenting they will seek from the Lord mercy.

Bethlehem Ephratah! Thou art not the least of the towns of Judah, for out of thee shall rise a Ruler of Israel: and His reign is everlasting; from eternity are His goings forth!

Arise and shine, O Zion! thy light comes, and the glory of the Lord surrounds thee.

Lift up thy head, and behold how they gather themselves together; from all countries come thy sons assembling, and at thy side thy daughters shall be nurs'd and shelter'd; the cedars of Lebanon come unto thee to adorn thy sacred temple.

Thou shalt call thy shel't'ring walls Salvation; of thy gates shall the name be Praise to God!

Never shall thy sun be setting, and never thy moon withdraw herself, for the Lord is thy light everlasting!

Nielsen

Symfoni nr. 2, op. 16, "De Fire Temperamenter"

Carl Nielsen søgte i sin musik at gøre op med det romantiske og finde ind til det han opfattede som noget mere almenmenneskeligt. Nielsen brød sig explicit ikke om romantisk programmusik – eller om tanken om at musik skulle udtrykke andet end sig selv. På den anden side: hvis en konkret inspiration kunne tænde en levedygtig kunstnerisk idé skete det ikke sjældent, at Nielsen snusfornuftigt kunne ræsonnere sig frem det stik modsatte af hans erklærede æstetik.

Om inspirationen til sin anden symfoni skriver Nielsen: *"Anledningen fik jeg [...] i en Landsbykro på Sjælland. Der hang på Væggen et højst komisk koloreret Billede, som var inddelt i fire Felter, hvori "Temperamenterne" var fremstillet og forsynet med Titler: "Den Koleriske", "Den Flegmatiske", "Den Melankolske" og "Den Sangvinske". En skønne Dag gik det op for mig, at disse tarvelige Billeder dog indeholdt en slags Kerne eller Idé og – ja tænkt – oven i købet en musikalsk Undergrund."*

I første sats stormer kolerikeren frem, der *"... arbejdes snart vildt og heftigt, som et Menneske, der næsten forløber sig, snart i en blidere Stemning, som én, der fortryder sin Opfarenhed."*

I anden sats skildrer Carl Nielsen en doven, ung mand, som ligger *"paa Molen ved Havnen med Benene ud over Bolværket. en Stemningstilstand der ligger saa langt borte fra Energi, "Gefühl" og lignende Rørelser som vel muligt. Kun en eneste Gang kommer det til et stort f [forte]. Hvad skete der? Faldt der en Tønde i Vandet, og forstyrrede den unge Mand? Hvem ved det? Men lige meget: Et kort Minut, saa er alt roligt..."*

Tredje sats *"forsøger at udtrykke et tungt og melankolsk Menneskes Grundkarakter"*.

"I Finalen har jeg forsøgt at skildre Grundkarakteren af et Menneske, der stormer tankeløst frem i den Tro, at hele Verden tilhører ham, og at stegte Duer flyver ham ind i Munden uden Arbejde og Omtanke. En eneste Gang synes det alligevel, som om der er mødt ham noget virkelig alvorligt; i hvert fald mediterer han over et eller andet, som ligger hans Natur fjernt, og det synes at paavirke ham, saaledes at Slutningsmarchen vel nok er glad og lys, men dog værdigere og ikke saa fjollet og selvtilfreds som i nogle af de forrige Afsnit af hans Udfoldelse."

Med andre ord; programmusik med et vittigt alment musikalsk perspektiv.

Giordano Bellincampi DIRIGENT

Dirigenten Giordano Bellincampi er en kær gæst i Aarhus Symfoniorkester. Som tidligere kunstnerisk chef for Den Jyske Opera og specialist i dansk musik er han en vigtig spiller i dansk musikliv. Giordano Bellincampi er uddannet på det Kgl. Danske Musikkonservatorium som basunist. Som dirigent har han modtaget undervisning af den finske dirigentguru Jorma Panula. Bellincampi

fik sin debut som orkesterdirigent med Odense Symfoniorkester i 1994 og siden da har han dirigeret snart sagt alle danske orkestre og ensembler.

Efter tæt tilknytning til en lang række nordiske orkestre har karrieren taget endnu et drej, og Bellincampi er nu chefdirigent for Duisburg Filharmonikerne. Verden ligger åben.

Luthando Qave BARYTON

Den unge sydafrikanske baryton Luthando Qaves karriere er godt på vej i operaverdenen. Han er uddannet i Sverige og har optrådt på snart sagt de alle vigtigste scener i Skandinavien og Nordeuropa, men i aften er det hans

danske debut.

Udover operaer står også Händels *Messias* og Mendelsohns oratorium *Elias* på Luthando Qaves repertoireliste, så Niels W. Gades højstemte *Zion* burde være i de bedste hænder i aften.

Aarhus Kammerkor

Aarhus Kammerkor er et amatørkor med et højt musikalsk niveau. Deres repertoire er nyere klassisk musik både indenfor den kirkelige og verdslige genre. Derudover synger de en del rytmiske arrangementer. Koret deltager også jævnligt i større klassiske korværker med Aarhus Symfoniorkester.

Cæciliakoret

Cæciliakoret er et seriøst arbejdende klassisk firestemmigt kor med 35 sangere. Koret blev stiftet i 1975 af Johannes Nielsen, som var dirigent for koret i mere end 20 år. Siden januar 1999 har Michael Deltchev været Cæciliakorets faste dirigent. Deres repertoire er primært klassisk musik og kirkemusik med nordisk og dansk musik som en væsentlig del af programmet. Cæciliakoret medvirker ofte i koncertopførelser af store værker for soli, kor og orkester sammen med Aarhus Symfoniorkester. De medvirkede også ved åbningen af "Aarhus 2017 - European Capital of Culture".

Randers Kammerkor

Randers Kammerkor består af 25 sangere, som arbejder med et bredt udsnit af den klassiske korliteratur i 4-6 stemmige arrangementer.

Århus Koncertkor

Århus Koncertkor er et seriøst arbejdende blandet kor, der primært arbejder med større klassiske værker. Koret blev i 1966 etableret som "Århus Byorkesters Koncertkor". I 1975 blev koret selvstændigt som Århus Koncertkor og har siden arrangeret a cappella koncerter og en lang række større opførelser for kor, solister og orkester af mange forskellige komponister.

Koret har indsunget værker af Holmboe, Brahms og Tjajkovskij til opførelse i Danmarks Radio. Koret har tidligere modtaget Statens Musikråds kontante anerkendelse som "professionelt arbejdende amatørkor".

BaroqueAros og Lars-Ulrik Mortensen

BaroqueAros og Lars-Ulrik Mortensen, cembalo:

**Bach, Telemann,
Pisendel og Zelenka**

Musikhuset Aarhus
29. oktober 2017 kl. 19.30

Billetter: www.billetlugen.dk og i Musikhuset Aarhus - 150/80 kr.

KONCERTBESÆTNING

VIOLIN I

Cristian Chivu Ivan, gæstekoncertmester
Ian van Rensburg
Johanna Tolvanen
Tue Laustrup
Thea Clemson Andersen
Todd Cadieux
AnnMari Nielsen
Hanne Holt Nielsen
Matthias von Niessen
Laura Simonsen
Matthias Gahl
Lisa Marie Vogel, kontrakt

VIOLIN II

Birgitte Bærentzen Pihl
Arnold Baker
Peter Clemson Steensgaard, kontrakt
Jens Astrup
Erik Søndergaard Jensen
Charlotte Hald Lauridsen
Vibeke Lund Nielsen
Pernille Jönsson Nüchel
Søs Nyengaard
Julian Turicianu, kontrakt

BRATSCH

Luminita Marin
Christine Hagge Larsen
Nikolaj Lind Pedersen
Lars Kvist

Morten Møller
Eva Paulin
Lise Pehrson
Ático Razera

CELLO

Ananna Lützhøft
Jens Lund Madsen
Chiao-Hui Hwang
Fang-Yu Liang
Else Anker-Møller, assistent
Anne Hall, assistent
Rebecca Fuglsig, assistent

KONTRABAS

David McIlfratrick
Christian Jørgensen
Poul Erik Jørgensen
Frank Christensen
Charlotte Halkier, assistent

FLØJTE

Lena Kildahl Larsen
Toril Vik
Judith Wehrle

OBO

Malene Bjerg Poulsen
Linnea Westblom, kontrakt

KLARINET

Mathias Kjøller
Kristian Flagstad

FAGOT

Eric Beselin
Johannes Herjō, assistent

HORN

Flemming Aksnes
Lisa Maria Cooper
Carsten Adrian
Klaus Gottlieb
Jari Kamsula

TROMPET

Kim Hansen
Anders Kildahl Larsen
Martin Schuster

BASUN

Marek Stolarczyk
Rolf Sandmark

BASBASUN

Jens Vind

TUBA

Jonathan Borksand Hanke

PAUKER

Jes Jensen

HARPE

Joost Schelling, assistent

Medforbehold for ændringer

Læs alt om Aarhus som europæisk kulturhovedstad på jp.dk

Jyllands-Posten følger Aarhus som europæisk kulturhovedstad på tætteste hold, og på jp.dk/aarhus2017 finder du både anmeldelser, reportager, kommentarer og video samt en fuld kalenderfunktion med beskrivelser af de mange spændende arrangementer, der er en del af Aarhus 2017.

KLASSISK

Wiener Sängerknaben

3. MARTS

KLASSISK

Gidon Kremer & Daniil Trifonov

Med Kremerata Baltica

30. MAJ

BILLETSALG: TLF. 8940 4040 · MUSIKHUSETAARHUS.DK
RESTAURANT-BESTILLING: JOHANR.DK · TLF. 2230 0092

musikhuset
aarhus